Úgy tűnik, lassan vitán felül áll a tény: századunk legfontosabb feladata, hogy időben és hathatósan fellépjünk a klímaváltozás ellen. Erre sokféle stratégia létezik, de az egyik legközvetlenebb módszer minden bizonnyal a karbonlábnyom-csökkentés.

De mit is jelent pontosan ez a manapság egyre többet emlegetett fogalom? A karbon-lábnyom egy olyan mutatószám, ami azt jelzi, mennyi egy személy, rendezvény, termék stb. teljes – közvetlen és közvetett – üvegházhatású gáz (ÜHG) kibocsátása. A karbon-lábnyomot általában tonna szén-dioxid (tCO_2) egyenértékben szokás megadni. Minél nagyobb valakinek vagy valaminek a karbon-lábnyoma, annál nagyobb az éghajlatváltozásra gyakorolt hatása.

Sokféle út létezik arra, miként csökkenthetjük tevékenységeink karbon-lábnyomát. A legjobb a meg nem történt kibocsátás, azaz ha igyekszünk oly módon élni, hogy az a lehető legkevesebb széndioxid-kibocsátással járjon (erről többször írtunk már hírlevelünkben, pl. ITT és ITT).

Ha pedig nem tudjuk elkerülni, utólag is csökkenthetjük ezt a bizonyos karbon-lábnyomot, azaz egy már megtörtént széndioxid-kibocsátást is semlegesíthetünk. A szén-dioxid megkötésére a legegyszerűbb és legtermészetesebb megoldás, ha fákat ültetünk; ezt a gyakorlatot követi a GreenDependent is már lassan egy évtizede. Természetesen nem mindegy, milyen fákat ültetünk; a GreenDependent a fákat egy ún. tündérkertből szerzi be, melyek küldetése a kárpát-medencei fajtasokszínűség megőrzése, így az ültetés a biodiverzitás védelméhez is hozzájárul.

Hogyan számítjuk a karbon-lábnyomot?

Többféle karbonlábnyom-számítási módszer létezik. Egyéni életmódunk lábnyomát a GreenDependent egy saját fejlesztésű, online karbonkalkulátort használ (amely bárki számára ingyenesen elérhető). Ennek segítségével kiszámíthatjuk az energiafogyasztásunkkal (gáz, víz, elektromos áram), közlekedéssel, étkezéssel, hulladékkal, szabadidővel kapcsolatos karbon-lábnyomunkat.

Rendezvények lábnyomának számítása esetén pedig az **Energiaklub** által fejlesztett kalkulátort használjuk. A karbon-lábnyom kiszámításához adatokat kell gyűjtenünk:

- a résztvevők utazásának módjáról és a megtett távolságról;
- a résztvevők számáról és a rendezvény hosszáról;
- a rendezvényen használt energia (világítás, hűtés, laptopok, stb.) mennyiségéről;
- a felszolgált étel, ital mennyiségéről, valamint a felszolgálás módjáról;
- a kiadványokról és egyéb nyomtatott anyagokról; valamint
- a szervezés során felhasznált energiáról és papír mennyiségéről.

A karbon-lábnyomot a GreenDependent tonna szén-dioxid mértékegységben határozza meg, majd kiszámítja, hogy ezt hány fa képes megkötni, azaz semlegesíteni. A számítás során fontos szempont az is, hány év alatt történik meg a semlegesítés, azaz hány év alatt kötik meg a fák a kiszámított szén-dioxid mennyiségét. Ez lehet 1, 5, 20 vagy 25 év, vagy akár a fák teljes élettartama. Természetesen minél rövidebb idő alatt kívánjuk megvalósítani a semlegesítést, annál több fa ültetésére van szükség.

Rendezvények karbon-lábnyoma

A GreenDependent tevékenységéből kifolyólag számos rendezvényt szervez, például képzéseket, programnyitó és -záró rendezvényeket, illetve workshopokat. Egy-egy eseményt követően a fentiek alapján kiszámítjuk a rendezvény karbon-lábnyomát, és az elültetendő fák számát. Saját rendezvényeink lábnyomát a gyümölcsfák első 2-3 éve során szoktuk semlegesíteni, azaz viszonylag sok fát ültetünk.

Eddig *többek között* az alábbi - saját és mások által szervezett - programok során alkalmaztuk a karbonlábnyom-semlegesítés módszerét:

- A Converge projektünk nemzetközi konferenciáján adományokat gyűjtöttünk a rendezvény karbon-lábnyomának semlegesítésére, amiből 45 db őshonos gyümölcsfát ültettünk el.

- A Gödöllői klíma-klub tagjai a klubalkalmak kibocsátásának semlegesítésére fákat ültettek.
- A Kislábnyom kampányhelyi koordinátorait bevonva szerveztük meg a program rendezvényeinek CO_2-kibocsátás-semlegesítését.
- A hetedik évada futó EnergiaKözösségek program során már 624 gyümölcsfát osztottunk szét a projekt rendezvényeinek semlegesítésére. Erről bővebb információ olvasható a Kislábnyom Hírlevél 87.számában is.

- A Spó rolunk@kiloWattal programban a résztvevő önkormányzatok között osztottuk ki a semlegesítéshez szükséges gyümölcsfákat, amelyek aztán a települések közterületeire, oktatási intézményi kertjeibe, valamint a programban különösen aktív dolgozók kertjeibe kerültek.

- 2018 májusában került megrendezésre az E.ON Energy Globe díjátadó gála. Az esemény karbon-lábnyomát összesen 64 db őshonos gyümölcsfa ültetésével semlegesítettük.
- 2017 és 2018 októberében a Magyarországi Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért éves rendezvényének karbon-lábnyomát számoltuk és semlegesítettük gyümölcsfák ültetésével.

Hová kerülnek a fák?

Egyes programjainkban (pl. EnergiaKözösségek , Kislábnyom) a programban résztvevő családok és önkormányzatok kapták meg a gyümölcsfákat, és helyben, a településen illetve a résztvevők kertjeiben, helyi közösségi kertekben ültethették el őket.

Ahogy azt fentebb említettük, az is gyakran előfordul, hogy felkérés érkezik egy adott rendezvény karbon-semlegesítésére, viszont a megbízó nem tudja vállalni a fák elültetését. Ilyenkor sok esetben az Iskolakertekért Alapítvánnyal dolgozunk együtt, akik egy országos iskolakert-hálózatot tartanak fenn, és az ő segítségükkel keresünk gazdákat a kis fáknak. A fák kiosztását a GreenDependent és az Iskolakertekért Alapítvány együtt koordinálja, és jellemzően nagy örömmel veszik az iskolakerttel rendelkező iskolák ezeket az akciókat; a meghirdetett 50-100-120 fa általában egy nap alatt gazdára talál. Mindig nagy öröm számunkra, amikor az ültetést követő hetekben fényképes emaileket kapunk az iskoláktól, és a pedagógusok örömmel számolnak be arról, milyen nagy élmény volt a gyerekeknek a faültetés.

Egyéni repülőutak semlegesítése

A rendezvények karbon-lábnyomának semlegesítése mellett olyan is előfordult már, hogy magánszemély keresett meg bennünket ilyen céllal. Vera környezetvédelmi szakértőként dolgozik, ezért munkájából kifolyólag is fontos számára, hogy életmódjának minél kisebb környezeti hatása, azaz ökológiai lábnyoma, és ezen belül karbon-lábnyoma legyen. Emellett azonban szereti felfedezni a világot, megismerni a tőlünk messze fekvő tájakat, embereket is.

Miután 2018 tavaszán a tengerentúlra utazott családjával, úgy döntött, szeretné kompenzálni a repülőútjuk karbon-lábnyomát, és felkérte a GreenDependentet, hogy számítsuk ki a repülőutak széndioxid-kibocsátását, melyet aztán a család őshonos gyümölcsfák ültetésével kompenzált (az erről szóló cikk ITT olvasható).

Írta és szerkesztette: Király Andrea és Vadovics Edina, GreenDependent

Megjelent a Kislábnyom hírlevél 2018. novemberi (110.) számában.

Képek forrása: *https://www.green-growth.org.uk , GDI ©*